

Cilj

Kot vse dejavnosti v modulu Poišči zgodbo tudi ta dejavnost podpira dijake pri odkrivanju zgodb o ljudeh in krajih okoli njih, ki jih lahko uporabijo kot osnovni material za project Story valley.

Ta dejavnost dijake spodbuja k **iskanju zgodb iz lokalnega okolja**.

Povzetek dejavnosti

Število ur: 3

Vsaka država ima neko kulturo beguncev in dijaki morda poznajo zgodbe o beguncih iz svojega kraja ali pa ne.

Projekt Story valley smo izvedli v Ljubljani, Slovenija. V našem okolju poteka malo razprav o velikem številu beguncev, ki so v Slovenijo prišli po vojni v Bosni leta 1992.

S pomočjo strokovnih sodelavcev smo našli sogovornico, ki je imela osebne izkušnje z begom pred tem konfliktom, in jo povabili, da bi z dijaki spregovorila o življenju beguncev v naši državi.

Ta dejavnost vključuje iskanje podobnega govornika v vašem kraju, organizacijo predavanja v vašem okolju in spodbujanje dijakov k razmisleku o slišnem.

Priprava pred dejavnostjo

Pripomočki

- Računalnik z možnostjo avdio-vizualne predstavitve
- Dostop do interneta
- Papir
- Pisala

Priprava izvajalca

V sodelovanju z lokalnimi organizacijami, kot sta Vodnikova domačija in Ljubljana, Unescovo mesto literature, smo poiskali primerne gostujočega govornika, ki je spregovoril o izbrani temi. Povabili smo Maida Džinić, ki je v Slovenijo prišla ob začetku vojne v Bosni leta 1992 in se odločila ostati tukaj, da se z dijaki pogovori o svojih izkušnjah z migracijami, težavah s kulturnimi in jezikovnimi ovirami ter zakaj se je na koncu odločila ostati.

Izvajanje dejavnosti

Korak 1 - Raziskava ozadja

Čas: Ena ura

Dobro je, da dijaki opravijo osnovno raziskavo o temi, o kateri bo govoril vaš gost, da bodo razumeli kontekst njegove življenjske izkušnje. Ta dejavnost jim bo pomagala tudi pri razvijanju raziskovalnih spretnosti.

Dijaki naj se razdelijo v skupine in vsaki dodelijo raziskovalno temo. V našem primeru smo imeli štiri skupine in vsako od njih je dobila nalogo, naj preuči različne vidike begunskega vala iz leta 1992. Delovne liste, ki smo jih uporabili, si lahko ogledate in prilagodite na koncu tega dokumenta.

Poročanje o ugotovitvah

Čas: Ena ura

Po končanem raziskovanju prosite vsako skupino, naj o svojih ugotovitvah poroča celotnemu razredu. To lahko storite v obliki predstavitve ali razprave, lahko pa od dijakov zahtevate, da pripravijo pisni dokaz, da so raziskali dodeljene teme. Primerjajo naj zapiske o istih temah in v svoje zapiske dodajo stvari, ki so jih sami spregledali, drugi pa so jih našli (na spletu ali med pogovori).

To lahko izvedete kot del začetnega srečanja ali pa povratnim informacijam namenite celotno srečanje.

Dobro je, da dijake pozovete, naj si napišejo zapiske o vsaki raziskovalni temi, da bi se prepričali, da so v pripravah na predavanje pokrili vsa ta področja.

Podpora	Razširitev
<p>Morda bodo dijaki potrebovali napotke o tem, kje raziskati temo, zato je dobro, da vnaprej poiščejo knjige/spletne strani o tej temi.</p> <p>V razdelku o ugotovitvah bo nekaterim dijakom morda koristila predloga za urejanje zapiskov o vsaki od štirih raziskovalnih tem.</p>	<p>Dijaki lahko v svojem lokalnem okolju poiščejo ljudi, ki so osebno povezani s temi migracijami, in opravijo priložnostne intervjuje, s katerimi dopolnijo svoje ugotovitve.</p>

Korak 2 - Predavanje

Čas: dve uri

Naročite in določite časovni raspored predavanja, na katerem bo nastopil vaš govorec z izkušnjami iz življenja ali strokovnim znanjem.

Govorniku na kratko predstavite teme, ki naj jih obravnava. V našem kontekstu so bile to izkušnje z migracijami, vojna in življenje v Ljubljani.

Določite čas, da dijaki postavijo vprašanja in poiščejo skupne točke ali osebne izkušnje.

Podpora	Razširitev
<p>Dijaki so morda sramežljivi pri postavljanju vprašanj; v tem primeru jim lahko govorec postavlja vprašanja, da bi lažje začeli pogovor.</p> <p>Dijaki lahko pripravijo po 5 vprašanj za predavatelja, nato pa skupaj sestavijo seznam vprašanj, ki jih je treba zastaviti med predavanjem (kdo bo postavil katero vprašanje, je lahko vnaprej določeno ali prepuščeno naključju, vendar morajo dijaki zagotoviti, da bodo dejansko postavljena vsa vprašanja).</p>	<p>Dijaki lahko primerjajo zgodbe/izkušnje, ki so jih slišali na predavanju, z raziskovalnim gradivom, ki so ga zbrali pred predavanjem, in izpostavijo najočitnejše/izstopajoče razlike.</p> <p>Lahko pa dijaki v obliki zapiskov napišejo kratek povzetek zgodbe, ki jo je povedal predavatelj, in ga pozneje posredujejo drugim dijakom (lahko tudi tistim, ki se predavanja niso udeležili).</p>

Po končanem predavanju dijaki zapišejo odgovore, ki so jih dobili od predavatelja (v obliki zapiskov).	
--	--

Korak 3 - Razmišljanja

Čas: Ena ura

Pri vseh dejavnostih, pri katerih morajo dijaki pripraviti gradivo in o njem poročati razredu, je priporočljivo, da imajo najprej čas za razmislek. Učitelj jim lahko s primeri pomaga začeti, nato svoje misli zapišejo v obliki zapiskov, nato pa o zgodbah ustno poročajo razredu. Zaradi dejstva, da se dijaki morda počutijo nelagodno, ko govorijo pred razredom (trema pred nastopom, skrb za svojo izgovorjavo in/ali tekočnost ...), je mogoče stopnjo izpostavljanja ublažiti tako, da se dejavnost izvaja na različnih ravneh; najprej poročajo le svojemu partnerju pri delu v paru, nato v manjši skupini dijakov in nazadnje celotnemu razredu.

Po našem predavanju so dijaki z učiteljem zgodovine razpravljali o naslednjih vprašanjih:

- Kakšne vrste begunci so bili ljudje, ki so v Slovenijo prihajali iz Bosne in Hercegovine v letih 1992-1996?
- Ali so bile tem ljudem zagotovljene vse pravice, ki beguncem pripadajo v skladu z mednarodnimi sporazumi (konvencijami)? Če ne, katera pravica jim je bila odvzeta?
- Katera zgodba ali anekdota s predavanja vam je najbolj ostala v spominu in zakaj?

Merila uspeha

Stvari, na katere morate biti pozorni, če želite preveriti uspešnost izvedene dejavnosti, lahko vključujejo:

- Dijaki aktivno sodelujejo v razpravi.
- Dijaki govorijo o lastnih izkušnjah z migracijami ali begunci.
- Dijaki kažejo zanimanje za učenje o temi (raziskovanje na internetu, branje knjig na to temo, iskanje ljudi s podobnimi izkušnjami v svojem okolju).

Nadaljnje usmeritve:

Če vas zanima tema migracij v nekdanjih jugoslovanskih državah zaradi vojne, na spodnjem seznamu najdete seznam primerne literature za nadaljnje raziskovanje:

- Alen Mešković: Mešković: Ukulele-jam (roman)
- Saša Stanišić: (roman)
- Velibor Čolić: Čolić: Priročnik za izgnance / Velibor Čolić: (roman, preveden v francoščino)
- Joe Sacco: popravljalec: (novinarski strip): Zgodba iz Sarajeva
- Joe Sacco: Varno območje Goražde (novinarski strip)
- Tomaž Lavrič: Lavrič Lavrič: Bosanske basni (antologija stripov, prevedena v francoščino, španščino in italijanščino)

Delovni list

Delovni seznam za skupinsko delo na temo poznavanja zgodovinskih okoliščin bosanskih beguncev v zadnji "jugoslovanski" vojni

Skupina 1

Begunski val iz BiH v letih 1992–1996

1. Raziščite, katere tipe oz. oblike begunstva poznamo, in jih naštejite.
2. V kateri tip padajo begunci iz BiH v letih 1992–1996, ki so prišli v Slovenijo?
3. Poskušajte ugotoviti, v katerih državah poleg Slovenije so se ti begunci še izseljevali.
4. Poiščite podatek o tem, koliko beguncev iz tega naslova preseljevanja je v Sloveniji ostalo in še danes živijo tu.

Skupina 2

Prihod beguncev iz BiH v letih 1992–1996

1. Raziščite, koliko bosanskih beguncev je v letih 1992–1996 dejansko prišlo v Slovenijo?
2. Ugotovite, kako je potekala njihova pot (organizirano ali individualno). Ali ste na poti naleteli na kakšne težave?
3. Kam so bili takoj po prihodu v Slovenijo nameščeni in koliko časa so ostali tam?
4. Kdo in kako jim je pomagal po tem, ko so morali zapustiti namestitvene centre?

Skupina 3

Mednarodne konvencije za urejanje statusa beguncev in upoštevanje teh konvencij

1. Raziščite, katere mednarodne konvencije urejajo status beguncev, in jih naštejte.
2. Katere pravice pripadajo beguncem po mednarodnih dogovorih oz. konvencijah?
3. Poskušajte ugotoviti, ali so bile beguncem iz BiH v letih 1992–1996 v Sloveniji omogočene vse pravice, ki pripadajo beguncem po mednarodnih konvencijah.
4. Če ne, katere pravice so jim bile odtujene?

Skupina 4

Asimilacija beguncev iz BiH v letih 1992–1996

1. Raziščite, kateri elementi asimilacije so za bosanske začetke najtežji.
2. Ugotovite, kako se spopadajo s problemom jezika.
3. Katere ustanove v Sloveniji nudijo beguncem brezplačne tečaje slovenščine? Kje lahko opravljajo izpite o znanju slovenščine?
4. Kako je z zaposlitvenimi možnostmi za begunce v Sloveniji? Lahko nadejo delo, ki ustreza njihovi stopnji izobrazbe, ali se morajo zadovoljiti z vsakršnim delom?